

Ülikoolis kaitstud ornitoloogilised lõputööd

Merelinnud linnas: kohasust mõjutavad keskkonnategurid ja konfliktide leevendusmeetmed

Ursula Pajumäe & Tuul Sepp (juhendaja)

Tartu Ülikool

Kokkuvõte

Linnastumine on protsess, mis toimub üle terve maailma ja mille ökoloogilised tagajärjed ulatuvad linnast väljapoole. Linnud on ühed enim uuritud mudelorganismid linnas, kuid enamik uuringuid keskendub värvuliste. Linnastumise mõju merelindudele on uuritud üksikuuringute tasemel, kuid ülevaateartiklid puuduvad. Töös annan ülevaate, kuidas merelinnud linnas toime tulevad ning millised tegurid merelindude toimetulekut mõjutavad. Linnas mõjutavad merelinde teistsugused keskkonnategurid kui looduslikes keskkondades, muutunud on toidubaas, toidu ja plasti kogus ning kättesaadavus, parasiitide ja patogeenide levikumustrid, müra ja valgusreostuse tase. Samuti tekivad merelindude ja linnarahva vahel konfliktid, mille leevendusmeetodid võivad merelindudele negatiivselt mõjuda. Enim mõjutab merelinde linnas muutunud toidubaas ja prügi. Toidu lihtne kättesaadavus mõjutab merelindude toitumiskäitumist, seisundit, parasiitide ja patogeenide levikuvektoreid ning sigimisedukust. Puhas ja looduslähedane linnakeskkond võiks aga toetada ka mõõdukas suuruses merelinnukooslust, mille konflikte inimestega leevendab suurem loodusteadlikkus.

Ülikoolis kaitstud ornitoloogilised lõputööd

Innovatiivne käitumine rasvatihasel (*Parus major*): varieeruvuse põhjused ja seosed sigimisedukusega

Laura Pipper & Vallo Tilgar (juhendaja)

Tartu Ülikool

Kokkuvõte

Muutuvad keskkonnatingimused metsa- ja linnaelupaikades loovad isendi jaoks ootamatuid ja uudseid olukordi, kus tihtipeale on muutuva keskkonnaga toimetulemiseks kiiremaks ja lihtsamaks lahenduseks innovatiivne käitumine. Linnu võime lahendada uudseid probleeme võib seejuures otseselt või kaudselt mõjutada tema ellujäämist ja sigimisedukust. Töö eesmärk oli uurida rasvatihaste innovatiivse käitumise varieeruvuse põhjuseid ja seoseid sigimisedukusega Tartu linnas ja Kilingi-Nõmme metsas. Innovatiivseks käitumiseks oli uudse probleemi lahendamine looduses, kus täiskasvanud lindudel takistati pesapoegi toitmast ja lindudel tuli pesakasti sisenemiseks tõmmata nõõri. Uudse probleemi lahendamine ei erinenud Tartu linnas ja Kilingi-Nõmmes oluliselt. Vaid metsapopulatsioonis emaslinnud lahendasid probleemi isastest edukamalt. Suurema hingamissagedusega isendid lahendasid probleemi edukamalt. Hoolimata saadud tulemustest, sigimisedukus ei olnud seotud probleemi lahendamisega. Üldiselt rasvatihase innovatiivne käitumine sarnaneb elupaikades, kus isendite erinev innovatiivsus on metsas seotud soo ja hingamissagedusega.